

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-1

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Želešice. Polotovar sekerky (viz obr. 5, str. 40).
Želešice. Axe blank (see Fig. 5, Pg. 40).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2015
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

NÁMĚŠŤ NA HANÉ (OKR. OLOMOUČ)

Náměstí T. G. Masaryka. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Druhou polovinu roku 2014 provázely obyvatele městyse Náměšť na Hané stavební práce cílené na „rekonstrukci centrální plochy náměstí T. G. Masaryka“ (ZM ČR, 1:10 000, list 24-22-16, širší okolí bodu o souřadnicích 481 mm od Z a 364 mm od J sekční čáry), které zahrnovaly také nezbytný archeologický dohled a následně i několik drobnějších archeologických odkryvů realizovaných v termínu 16. 7. až 11. 9. 2014 (ke středověkým nálezům blíže ve svazku Středověk a novověk). Po mechanickém odstranění recentních vrstev, tvořených povětšinou šterkem, byla odkryta mohutnější kulturní vrstva, která zde vznikla v období staršího neolitu, kdy bylo místo osídleno nejstaršími moravskými zemědělci – lidem kultury s lineární keramikou; tato překrývala podloží tvořené sprašemi a sprašovými hlínami kvartérního stáří, které ve spodnějších partiích náměstí střídalo skalnaté podloží (konkrétně kulmské břidlice a drobby). Uvedená kulturní vrstva se směrem k farnímu kostelu sv. Kunhuty pozvolna vytrácela a přecházela v již vzpomenuté sprašové podloží, kde bylo možné vysledovat další zahloubené objekty – přesněji reliktu neolitické pece a blíže nedatovanou jámu (obr. 9). Záchranný archeologický výzkum se soustředil pouze na stavbu přímo ohrožené terénní situace – ve vyšších partiích náměstí tak zůstaly uchovány zbytky zmíněné neolitické kulturní vrstvy kryjící podloží se zahloubenými pravěkými objekty, které byly od nově položených konstrukčních vrstev stavby odděleny geotextilií a jsou tak konzervovány pro budoucí generace.

Pavel Fojtík

Obr. 9. Náměšť na Hané, náměstí T. G. Masaryka. Zbytky neolitické pece.

Fig. 9. Náměšť na Hané, T. G. Masaryk Square. Remains of a Neolithic oven.

Resumé

Náměšť na Hané (Olomouc District), T. G. Masaryk Square. Neolithic, Linear Pottery Culture. Settlement. Rescue excavation.

NÁMĚŠŤ NA HANÉ (OKR. OLOMOUČ)

„V Psínku“. LnK. Sídliště. Povrchový sběr.

Při provádění terénní prospekce v okolí Náměště na Hané byly nalezeny nové doklady neolitického osídlení v trati označované jako „V Psínku“. Popisovaná lokalita se nachází v prostoru mezi městysem a místním krajinem a na ZM ČR 1:25 000, list 24-223 jeho polohu určují souřadnice 182 mm od Z s. č. a 68 mm od S s. č. Během povrchového průzkumu se podařilo najít dva fragmenty keramiky kultury s lineární keramikou zdobené liniemi a notovými značkami, které lze klást do mladšího stupně této kultury. Spolu s touto keramikou byl také získán kopytovitý klín o celkové délce 132 mm a fragment dalšího neurčeného broušeného nástroje. Tyto nové nálezy z mladší doby kamenné korespondují s již popsaným materiálem z této polohy z roku 2013 (Hlubek, Přidal 2014).

Lukáš Hlubek, Tomáš Přidal

Literatura

Hlubek, L., Přidal, T. 2014: Náměšť na Hané (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 55(1), 167.

Resumé

Náměšť na Hané (Bez. Olomouc), „V Psínku“. Neolithikum, LBK. Siedlung. Oberflächensammlung.

OLOMOUČ (K. Ú. POVEL, OKR. OLOMOUČ)

Ulice Janského, parc. č. st. 958/1, st. 958/2, 443/8. LnK, VK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: plocha vymezená body: 1) Y = 547894,57, X = 1123251,92; 2) Y = 547828,86, X = 1123260,25; 3) Y = 547830,95, X = 1123276,79; 4) Y = 547896,65, X = 1123268,58 (S-JTSK).

V závěru měsíce května 2013 byla zahájena výstavba bytového domu při ulici Janského v olomoucké městské části Povel. Během skrývky byla zjištěna přítomnost archeologických nálezů, která si vyžádala provedení plošného archeologického výzkumu. Záchranný archeologický výzkum byl realizován odborem archeologie Národního památkového ústavu,

územního odborného pracoviště v Olomouci, ve spolupráci s pracovníky o. p. s. Archaia Olomouc a za velmi vstřícného přístupu prováděcí stavební firmy. Stavba navazovala na obytný komplex na ulici Jeremiášově, který se nachází přibližně 100–150 m jihozápadně a při jehož výstavbě v letech 2010–2011 byly zjištěny ojedinělé doklady osídlení v neolitu (kultura s lineární keramikou a kultura s moravskou malovanou keramikou) a v pozdní době bronzové (slezská fáze kultury lužických popelnicových polí), ojedinělý nálezkem keramiky ukazuje i na sídlištní aktivity v tomto prostoru v době mladohradištní (Dehnerová, Večeřa 2011). Výzkum byl ukončen v polovině června a přinesl nové poznatky o osídlení této části Olomouce.

Z celkové plochy 960 m² byla prozkoumána téměř třetina (obr. 10), neboť část plochy byla v nedávné minulosti druhotně porušena. Dokumentováno bylo celkem 76 objektů, zahloubených do písčitého podloží, a to převážně jamek menších rozměrů (do průměru 0,5 m; 55 objektů), dále 13 nepravidelných větších jam, jeden žlábek patrně kruhového půdorysu, dva objekty větších rozměrů (výkop 502 a 548), novověký liniový výkop 500 a čtyři vzájemně se porušující objekty (570, 575, 576, 577). Jedná se o polykulturní lokalitu, v rámci předběžného hodnocení byly zjištěny aktivity v neolitu, eneolitu (kultura se šňurovou keramikou) a v době bronzové (únětická kultura, kulturní komplex lužických popelnicových polí; viz příslušné oddíly Přehledu výzkumů).

Za nejdůležitější zjištění výzkumu je možno považovat skutečnost, že poloha na mírném svahu sklánějícím se k jihu byla osídlena již v neolitu nositeli kultury s lineární keramikou. Na zkoumané ploše byl z tohoto období zachycen jeden objekt (k. 540) a keramika byla nalézána jako příměs také v mladších výkopech. Nelze vyloučit, že do stejného období spadají také některé sloupové jamky z nadzemních konstrukcí (zejména ve východní části

plochy). Získanou keramikou je možno zařadit do mladšího stupně kultury s lineární keramikou (obr. 11).

Zásadní je zjištění přítomnosti artefaktů kultury s vypíchanou keramikou. Jedná se o několik zlomků nádob s typickou výzdobou, pocházejících druhotně ze zásypů jam 550, 548 a ze sběru (obr. 12). V Olomouci bylo osídlení touto kulturou známo zatím jen ze tří lokalit: Hejčín – Mrštíkovo náměstí, Slavonín – Horní lán a Nemilany – Kožušanská a Bylinková ulice (Kalábková 2009, 32–33; Kalábek, Pankowská 2012).

Hana Dehnerová, Vít Hadrava

Literatura

Dehnerová, H., Večeřa, P. 2011: Olomouc (k. ú. Povel, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 52(1), 169.

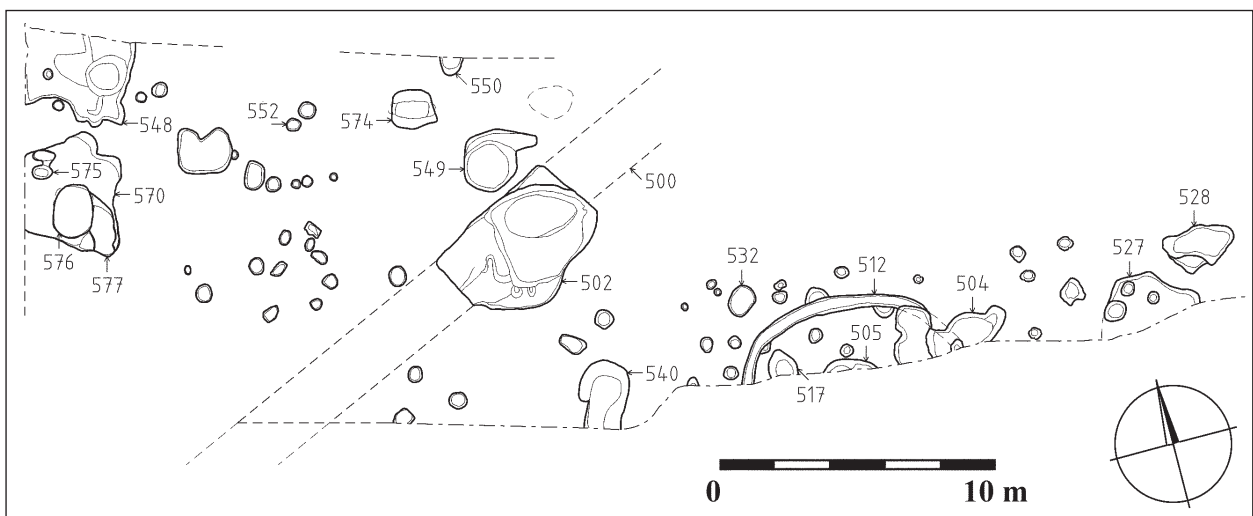
Dehnerová, H., Večeřa, P. 2011: Olomouc (k. ú. Povel, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 52(2), 180.

Kalábek, M., Pankowská, A. 2012: Příspěvek k neolitickému osídlení Olomouce-Nemilan. In: M. Bém, J. Peška (eds.): *Ročenka 2011*. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc, 39–49.

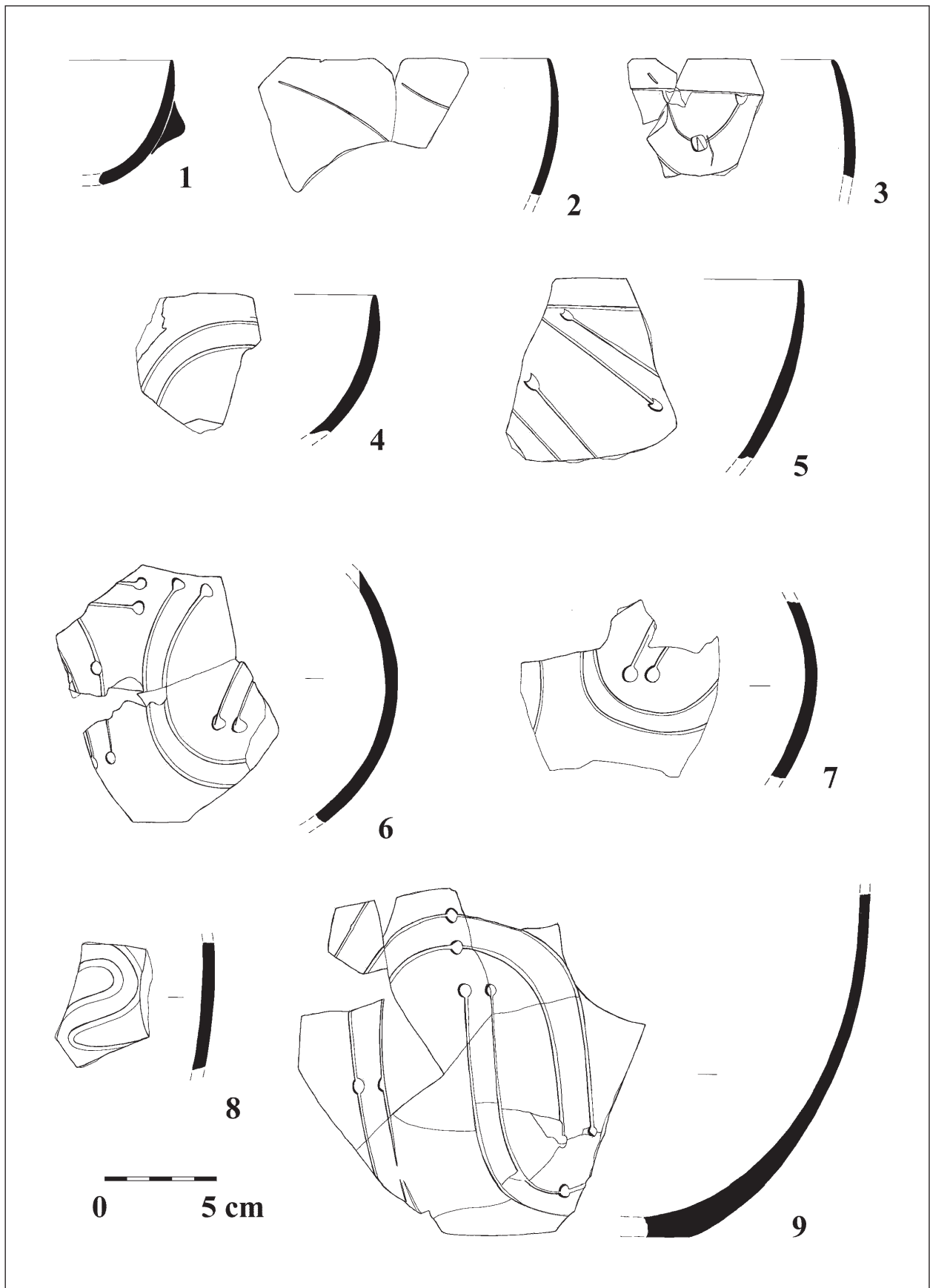
Kalábková, P. 2009: Paleolit, neolit, starší a střední eneolit. In: J. Schulz (ed.): *Dějiny Olomouce I*. Olomouc: Univerzita Palackého, 30–40.

Resumé

Olomouc (Kat. Povel, Bez. Olomouc), Janského Str., Parzellennr. st. 958/1, st. 958/2, 443/8. Neolithikum, LBK u. SBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

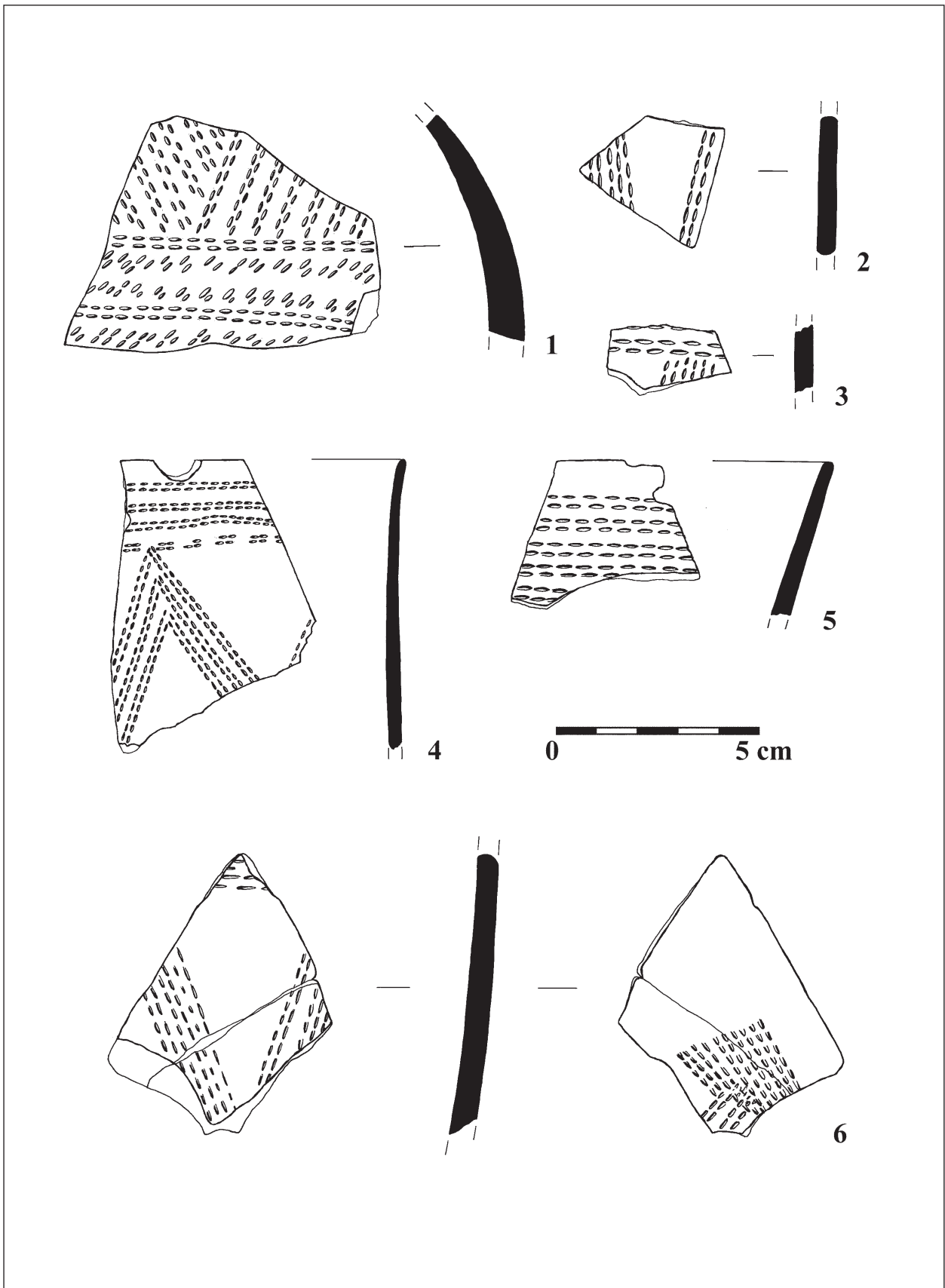
Obr. 10. Olomouc, ul. Janského. Celkový plán prozkoumané plochy. Digitalizace V. Tomka a J. Grégr.
Abb. 10. Olomouc, Janského Str. Der Gesamtplan. Digitalisierung von V. Tomka und J. Grégr.

Obr. 11. Olomouc, ul. Janského. Zlomky nádob kultury s lineární keramikou z objektu 540.

Kresba M. Schindlerová.

Abb. 11. Olomouc, Janského Str. Linearkeramik aus der Grubbe 540. Zeichnung von M. Schindlerová.

Obr. 12. Olomouc, ul. Janského. Zlomky nádob kultury s vypíchanou keramikou. 1: sběr, 2–5: objekt 548, 6: objekt 550. Kresba M. Schindlerová.

Abb. 12. Olomouc, Janského Str. Stichbandkeramik. 1: die Oberflächensammlung, 2–5: die Grube 548, 6: die Grube 550. Zeichnung von M. Schindlerová.